



Zbornik Comenius in Grundtvig Individualnih mobilnosti

primeri dobrih praks



2010–2011

Izdal: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja
in usposabljanja

Zbral in uredil: Aljoša Belcijan

Lektoriranje: Petra Tomše

Oblikovanje: Studio 3S

Naklada: elektronska različica

Ljubljana, december 2012

Ta publikacija je natisnjena s pomočjo sredstev Evropske skupnosti.
Vsebina te publikacije ne izraža stališč Evropske skupnosti in je v ničemer ne zavezuje.

**Zbornik
Comenius
in Grundtvig
Individualnih
mobilnosti**

primeri dobrih praks

2010–2011

Kazalo

UVOD	7
Statistika	8
Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2010 Petra Turk, Zavod sv. Stanislava	9
Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2011 Darja Skribe Dimec, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani	12
Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2010 Saša Silovšek, Osnovna šola Griže	16
Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2011 Nataša Zmazek, Osnovna šola Radenci	19
Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2011 Mateja Todorovski, Osnovna šola Vransko, Tabor 🍎	21
Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2010 Marija Imperl, Kulturno turistični rekreacijski center Radeče	24
Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2010 Simona Rejec, Šolski center Ravne na Koroškem – Gimnazija	27
Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2011 Irena Šterman, Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje	30
Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja 2011 Vida Perko, EKONOMSKI INŠTITUT MARIBOR ekonomske raziskave in podjetništvo d. o. o.	33

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Dandanes obstajajo številne možnosti, ki posameznikom omogočajo različna nadaljnja izobraževanja in usposabljanja, saj je vseživljenjsko učenje izjemno pomembno v družbi znanja. Med mnogimi velja omeniti tudi aktivnosti v okviru programa Vseživljenjsko učenje, ki posameznikom iz različnih ciljnih skupin s področja izobraževanja in usposabljanja omogočajo izboljšanje strokovnih znanj in praktičnih spretnosti ter osebno rast.

Predstavljamo vam Zbornik Individualnih mobilnosti za programa Comenius in Grundtvig za razpisni leti 2010 in 2011 - Primeri dobrih praks. V njem želimo predstaviti različne zgodbe posameznikov, učiteljev in izobraževalcev odraslih, ki so v svoje življenje dodali novo izkušnjo in skozi program Vseživljenjsko učenje pridobili dodatna znanja in kompetence ter širili krog poznanstev.

Na Centru RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) želimo možnosti izobraževanja v tujini kar najbolj približati posameznikom ter prav s predstavitvijo primerov dobre prakse, ki sledijo v nadaljevanju, pozitivno vplivati na odločitve za sodelovanje na bodočih razpisih v programih Comenius in Grundtvig.

Vljudno vabljeni k branju!

Aljoša Belcijan,
koordinator akcij Comenius in Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja

Statistika: Comenius in Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja (IST)

Akcija	Comenius IST		Grundtvig IST	
	Št. prejetih vlog	Št. odobrenih vlog	Št. prejetih vlog	Št. odobrenih vlog
2007	78	75	30	15
2008	117	65	47	19
2009	201	56	27	9
2010	152	92	49	16
2011	173	83	86	19
2012	157	65	84	16

Več informacij o programu Vseživljenjsko učenje najdete na spletnih straneh CMEPIUS-a (www.cmepius.si) in Evropske komisije, Generalnega direktorata za izobraževanje in kulturo (http://ec.europa.eu/education/index_en.htm).

Akcija:	Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	PETRA TURK NOVAK
Matična organizacija:	OŠ ALOJZIJA ŠUŠTARJA, ZAVOD SV. STANISLAVA, LJUBLJANA – ŠENTVID

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	Action methods improving motivation and quality in the learning situations
Organizator:	Kokkola University Consortium Chydenius
Datum:	22.–28. 8. 2010
Država:	Finska
Kraj:	Kalajoki

Priprava na mobilnost

Po priporočilih organizatorja seminarja sem se na udeležbo seminarja pripravila tako, da sem preštudirala relevantno slovensko in tujo literaturo, ki se nanaša na pouk na prostem (outdoor education, outdoor adventure education) in na izkustveno učenje (experiential learning). Preštudirala sem zbornik člankov *Children Learning Outside the Classroom From Birth to Eleven*, ki ga je uredila Sue Waite (2011), in zbornik člankov konference EOE (European Institute for Outdoor Adventure Education and Experiential Learning) z naslovom *Encountering, Experiencing and Exploring Nature in Education* (2010). Prav tako se mi je zdelo smiselno poglobiti v literaturo, ki se nanaša na doživljajsko pedagogiko in na vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj. Pregledala sem tudi nekatere spletne strani, ki so mi jih malo pred odhodom poslali organizatorji seminarja (<http://www.englishoutdoorcouncil.org>).

Pred odhodom sem kupila izdelke, s katerimi sem želela predstaviti kulturno dediščino in rokodelsko obrt Slovenije (panjske končnice – ma

gnete). Na željo organizatorja sem kupila tudi nekaj tradicionalnih jedi in pijač (potico in vino Teran). Pripravila sem PowerPoint predstavitev Slovenije, s katero sem želela prikazati naravno dediščino Slovenije, saj se mi je zdelo glede na vsebino seminarja to izjemno pomembno. S seboj sem nesla tudi 20 brošur za promocijo Slovenije (*I feel Slovenia*). Prav tako sem v PowerPointu s fotografijami predstavila dejavnosti, ki jih na prostem izvajam s študenti.

Pripravila sem tudi članek z naslovom *Odnos do okolja* (Od ekologije prek okoljske vzgoje do vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj), ki je bil objavljen v Šolskih razgledih.

Opis mobilnosti

Cilji seminarja so bili:

- teoretično in praktično razširiti področje pouka na prostem (outdoor education),
- izmenjati praktične izkušnje pri uporabi okolja v vzgoji in izobraževanju,
- ustvariti in izmenjati dobre prakse pouka na prostem,
- spoznati različne pristope k poučevanju/učenju na prostem (outdoors),
- usposobiti se za uporabo praktičnih nalog, ki potekajo na prostem,
- razumeti kakovost krajine kot možen vir za vzgojo in izobraževanje ter rekreacijo,
- spoznati lokalno skupnost kot možen vir podpore za pouk na prostem.

Seminar je potekal šest dni in je vključeval različne oblike dela: predavanja, delavnice, izlete v naravo, ekskurzije, obiske osnovnih šol, kuhanje na prostem, opazovanja, izkušensko učenje (hands-on learning), diskusije, naloge in fizične aktivnosti, socialne aktivnosti, soočanje z izzivi in izmenjave izkušenj udeležencev seminarja.

Vsak dan je bil razdeljen na tri dele: dopoldanske, opoldanske in popoldanske dejavnosti. Dopoldanske dejavnosti so potekale večinoma v seminarski sobi in so vključevale predavanja ter naloge in diskusije. Opoldanske dejavnosti so bile posvečene predstavitvi uspešnih praks

Pomemben segment seminarja so bile tudi dnevne refleksije udeležencev o metodah, ki smo jih spoznali. Iz posameznih predstavitev držav in šolskih sistemov udeležencev seminarja smo spoznali primere dobre prakse in iskali podobnosti in razlike med našimi šolskimi sistemi. Stalen prijeten stik z drugimi udeleženci in voditelji seminarja je bil enkratna priložnost za to, da smo spoznali finsko kulturo, njihov značaj, jezik in prostrano pokrajino ter njihove običaje. Srednješolci so nas vodili po mestu, kjer nas je sprejel tudi župan Kalajokija ter nam tenkočutno in nazorno predstavil svojo deželo in prebivalce. Vsebinsko bogat in z aktivnostmi nabit teden nas je vse udeležence močno povezal in utrdil v spoznanju, da aktivne metode resnično delujejo povezovalno, osvežilno in motivacijsko.



Razširjanje rezultatov

Po vrnitvi s seminarja sem z velikim veseljem pripravila PowerPoint predstavitev za svoje kolege v Osnovni šoli Alojzija Šuštarja. Tako sem izvedla kratko predavanje in delavnico o aktivnih metodah dela. Praktično sem predstavila različne vaje, ki smo jih skupaj s kolegi tudi preizkusili.

Na tedenskih skupnih sestankih sem uporabila nekaj aktivnih metod dela za hitro osvežitev in povrnitev motivacije za delo. Predstavljene metode so tako učitelji najprej izkusili na sebi, nato pa so jih lahko uporabili tudi v razredu.

Vodila sem tudi eno izmed konferenc na temo ocenjevanja po metodi *learning cafe*, ki je bila s strani mojih sodelavcev odlično sprejeta in na kateri smo prišli do pomembnih zaključkov.

Veliko vaj z aktivnimi metodami dela koristno in učinkovito uporabljam pri vsakodnevem poučevanju v razredu. Učenci jih imajo zelo radi in lahko rečem, da resnično delujejo.

Aktivne metode dela sem uporabila tudi pri delu s starši, in sicer pri pripravi in izvedbi srečanj za starše.

Napisala sem članek za strokovno revijo s področja vzgoje in izobraževanja. Prek svetovnega spleta, osebne elektronske pošte in telefonskih stikov z voditeljico in soudeleženci seminarja ostajam v stalnem stiku, kar omogoča izmenjavo strokovnih mnenj, širjenje in brisanje mej različnosti med državami ter bogatitev pri spoznavanju drugačnih kultur, jezika in šolskih sistemov.

Z eno izmed voditeljic seminarja s Finske sem tekom seminarja vzpostavila stik in se dogovorila za nadaljnje sodelovanje. Prek projekta Comenius partnerskih šol smo tako vzpostavili partnerstvo z dvema državama udeleženkama seminarja. V šolskem letu 2011/12 smo tako začeli skupen projekt, ki združuje šole s Finske, Poljske, iz Francije in Slovenije. Projekt je izvrstno sprejet in bogati vse udeležence. Učenci in učitelji iz štirih držav se izmenjujejo, odkrivajo nove kulture, jezike in bogatijo drug drugega s predstavljanjem svojih kultur, iger, običajev.

Dodana vrednost mobilnosti

Sama vsebina seminarja, osebna srečanja z ljudmi iz različnih držav in odlično vzdušje na samem seminarju so preseglji moja pričakovanja. Voditeljica seminarja, ga. Ulla Salomaki, je tipičen primer aktivnih metod dela, saj jih s svojim strokovnim znanjem in pedagoškim žarom dobesedno živi in diha. Kakovost izpeljanih vsebin seminarja je bila nad pričakovanji in je v nekaterih vidikih celo preseгла pričakovanja ob razpisanih vsebinah. Tudi gradivo, ki smo ga prejeli na seminarju, je bilo izredno kakovostno in uporabno za naše nadaljnje poučevanje.

Zato pridobljena nova znanja uspešno in pogosto uporabljam pri pouku, kar prav gotovo spodbudno in koristno vpliva na rast učencev in prek njih tudi staršev. Ne nazadnje pa s stalnimi refleksijami preverjam in izboljšujem tudi svoje delo. Z uporabo aktivnih metod dela pri poučevanju vplivam tudi na izboljšanje motivacije in kakovosti pridobivanja znanja učencev v razredu.

Prek vključitve v projekt Comenius partnerstva smo projekt sodelovanja razširili tudi na lokalno raven, saj gostimo učence in učitelje iz kar treh držav.

Naša Osnovna šola Alojzija Šuštarja je postala tudi vmesni člen pri navezovanju stikov šol s Finske z drugimi šolami v naši okolici.

Tako prek izmenjav in obiskov širimo in predvsem bogatimo naša obzorja.



Kratka izjava o mobilnosti

Glede izbire samega seminarja sem naravnost navdušena. Imela sem veliko srečo glede vsebine in tudi glede države gostiteljice. Zato lahko trdim, da je bila zame udeležba na Comenius seminarju enkratna izkušnja.

Nadvse pohvalno in motivacijsko pomembno je bilo zame dejstvo, da lahko sama izbiram med množico seminarjev, vsebin in dežel gostiteljic.

Na samem seminarju sem v prvi vrsti pridobila nova znanja in ne nazadnje spoznala in navezala nova znanstva, stike z ljudmi iz različnih držav, ki so mi podobni v osnovi, saj so tudi oni iskanci novih poti, novih znanj, ki bi obogatila naša življenja in življenja naših najbližjih. Zato menim, da so Comenius seminarji ena izmed boljših poti in priložnosti za rast, tako profesionalno kot tudi osebno.

Stiki z nekaterimi udeleženci seminarja, zlasti z voditeljico, pa še vedno bogatijo moje delo ter odpirajo vrata in okna v strokovne svetove in ne nazadnje v nova prijateljstva in znanstva. Utrjujejo nas v prepričanju, da je pomembno deliti in biti odprt za novo, saj le tako lahko rastemo kot učitelji in najprej kot osebe. Naj zaključim z besedami voditeljice seminarja, ki pravi takole: »If you always do what you always did, you will always get what you always got.«



Akcija:	Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	DARJA SKRIBE-DIMEC
Matična organizacija:	PEDAGOŠKA FAKULTETA, UNIVERZA V LJUBLJANI
Podatki o mobilnosti	
Naslov:	Seminar on outdoor education, landscape qualities and outdoor education facilities
Organizator:	Cursusiceland ehf
Datum:	26.–31. 3. 2012
Država:	Islandija
Kraj:	Reykjavik

Priprava na mobilnost

Po priporočilih organizatorja seminarja sem se na udeležbo seminarja pripravila tako, da sem preštudirala relevantno slovensko in tujo literaturo, ki se nanaša na pouk na prostem (outdoor education, outdoor adventure education) in na izkustveno učenje (experiential learning). Preštudirala sem zbornik člankov *Children Learning Outside the Classroom From Birth to Eleven*, ki ga je uredila Sue Waite (2011), in zbornik člankov konference EOE (European Institute for Outdoor Adventure Education and Experiential Learning) z naslovom *Encountering, Experiencing and Exploring Nature in Education* (2010). Prav tako se mi je zdelo smiselno poglobiti v literaturo, ki se nanaša na doživljajsko pedagogiko in na vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj. Pregledala sem tudi nekatere spletne strani, ki so mi jih malo pred odhodom poslali organizatorji seminarja (<http://www.englishoutdoorcouncil.org>).

Pred odhodom sem kupila izdelke, s katerimi sem želela predstaviti kulturno dediščino in rokodelsko obrt Slovenije (panjske končnice – ma-

gnete). Na željo organizatorja sem kupila tudi nekaj tradicionalnih jedi in pijač (potico in vino Teran). Pripravila sem PowerPoint predstavitev Slovenije, s katero sem želela prikazati naravno dediščino Slovenije, saj se mi je zdelo glede na vsebino seminarja to izjemno pomembno. S seboj sem nesla tudi 20 brošur za promocijo Slovenije (*I feel Slovenia*). Prav tako sem v PowerPointu s fotografijami predstavila dejavnosti, ki jih na prostem izvajam s študenti.

Pripravila sem tudi članek z naslovom *Odnos do okolja* (Od ekologije prek okoljske vzgoje do vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj), ki je bil objavljen v Šolskih razgledih.

Opis mobilnosti

Cilji seminarja so bili:

- teoretično in praktično razširiti področje pouka na prostem (outdoor education),
- izmenjati praktične izkušnje pri uporabi okolja v vzgoji in izobraževanju,
- ustvariti in izmenjati dobre prakse pouka na prostem,
- spoznati različne pristope k poučevanju/učenju na prostem (outdoors),
- usposobiti se za uporabo praktičnih nalog, ki potekajo na prostem,
- razumeti kakovost krajine kot možen vir za vzgojo in izobraževanje ter rekreacijo,
- spoznati lokalno skupnost kot možen vir podpore za pouk na prostem.

Seminar je potekal šest dni in je vključeval različne oblike dela: predavanja, delavnice, izlete v naravo, ekskurzije, obiske osnovnih šol, kuhanje na prostem, opazovanja, izkušnjsko učenje (hands-on learning), diskusije, naloge in fizične aktivnosti, socialne aktivnosti, soočanje z izzivi in izmenjave izkušenj udeležencev seminarja.

Vsak dan je bil razdeljen na tri dele: dopoldanske, opoldanske in popoldanske dejavnosti. Dopoldanske dejavnosti so potekale večinoma v seminarski sobi in so vključevale predavanja ter naloge in diskusije. Opoldanske dejavnosti so bile posvečene predstavitvi uspešnih praks

pouka na prostem posameznih učiteljev – strokovnjakov osnovnih šol, različnih institucij, ki se ukvarjajo s poukom na prostem, in univerze. Popoldanske dejavnosti, ki so vedno potekale zunaj, ne glede na vreme, ki je na Islandiji daleč od idealnega za pouk na prostem, so bile izvedene v obliki delavnic, izkušnjskega učenja, opazovanj in različnih drugih aktivnosti. Te dejavnosti so bile namenjene doživljanju in preizkušanju tistega, kar je bilo predstavljeno v dopoldanskem delu seminarja. Namen teh dejavnosti je bil ustvarjanje celovitega razumevanja in razvijanje sposobnosti za sprejemanje ponujenih orodij in metod dela. Vsak dan je bil namenjen določeni vsebini o pouku na prostem. Na seminarju je sodelovalo kar 14 predavateljev oziroma izvajalcev. Organiziran je bil tudi mednarodni večer z degustacijo nacionalnih jedi in pijač. Seminarja se je udeležilo 15 udeležencev iz 9 držav.



Razširjanje rezultatov

Doslej sem izvedla različne aktivnosti, ki so bile posledica udeležbe na seminarju.

Takoj po vrnitvi sem na predavanju za študente socialne in rehabilitacijske pedagogike predstavila celotni program Comeniusa in svoje izkušnje z udeležbe na tem seminarju. S študenti socialne in rehabilitacijske pedagogike sem v obliki delavnice izvedla nekaj iger na prostem (pred fakulteto), s katerimi lahko učinkovito izboljšamo socialne odnose (team building).

Za kolege s fakultete sem na sestanku Oddelka za razredni pouk Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani pripravila predstavitev z naslovom *Pouk na prostem v OŠ Reykjavik, Islandija* in jih seznanila z možnostjo udeleževanja Comenius izobraževanj.

Novopridobljeno znanje sem uporabila pri izpolnjevanju spletnega anketnega vprašalnika mednarodnega projekta Učenje v naravi – v resničnem svetu (*Real World Learning Network – RWL*), ki ga za Slovenijo izvaja CŠOD, obljubila strokovno pomoč pri analiziranju anketnih odgovorov in sprejela povabilo, da kot ekspert sodelujem kot slovenski 'keynote speaker' na konferenci RWL-ja.

Za revijo Naravoslovna solnica, ki je namenjena učiteljem, vzgojiteljem in staršem, sem napisala članek z naslovom *Pouk na prostem v ledeni deželi – na Islandiji*, ki bo objavljen v naslednji, jesenski številki revije.

Kot članica predmetno-razvojne skupine (PRS) za spoznavanje okolja/naravoslovje in tehniko sem za priročnik, ki bo učiteljem razrednega pouka v pomoč pri udejanjanju sodobnega pouka naravoslovja, pripravila besedilo z naslovom *Pouk na prostem*, ki bo v kratkem izšlo pri založbi Zavoda RS za šolstvo.

S kolegicama s Pedagoške fakultete se s kolegi z Danske, Češke, Hrvaške, Slovaške in iz Turčije dogovarjamo za novo mednarodno mrežo (network), ki bo povezovala športno, geografsko in naravoslovno področje. Poseben poudarek naj bi bil na aktivnostih na prostem.

Za ta seminar sem navdušila kolegico s Pedagoške fakultete, ki se je že prijavila na nov razpis Comenius izobraževanj.

Dobila sem povabilo enega od udeležencev seminarja (iz Nemčije) za sodelovanje pri prijavi mednarodnega projekta o pouku na prostem, na katerega sem se z veseljem odzvala.



Dodana vrednost mobilnosti

Pouk na prostem, organiziran na Islandiji, kjer skoraj vsak dan dežuje, piha močan veter in je mraz, je izziv, kajti tradicionalno pojmovanje je, da poteka pouk na prostem le, če je vreme lepo. Izkušnje s seminarja dokazujejo, da je mogoče izvajati dejavnosti na prostem ne glede na vremenske razmere. Prav tako je bilo jasno sporočilo organizatorjev, da za pouk na prostem ne potrebujemo nobenih posebnih materialnih sredstev.

Na seminarju sem dobila zamisel, da organiziram povezavo univerzitetnih učiteljev različnih predmetnih področij in da skupaj na ravni fakultete pripravimo podoben seminar, ki bi ga lahko ponudili v obliki stalnega strokovnega izpopolnjevanja za učitelje in vzgojitelje. Smiselno bi bilo, da ob priložnosti oblikujemo nov interdisciplinarni izbirni predmet 'pouk na prostem' za študente, prihodnje učitelje.

Prav tako je šele v nastajanju zamisel, kako pouk na prostem načrtno in sistematično vključiti v slovenske nacionalne učne načrte in/ali spodbuditi reorganizacijo pouka na osnovnih šolah in vrtcih tako, da bi vsaj en dan v tednu del pouka potekal na prostem. To bi bilo mogoče doseči tako, da bi pouk na prostem vključili v urnik.

Organizatorji seminarja (Cursusiceland) so nam posredovali vse PowerPoint predstavitev izvajalcev seminarja. Prav tako smo bili s strani organizatorjev pozvani, da v prihodnje sodelujemo med seboj: vsi smo dobili elektronske naslove vseh sodelujočih (izvajalcev in udeležencev seminarja). Poslali so nam spletni naslov, na katerem smo si lahko ogledali vse fotografije, ki so nastale med potekom seminarja. Povabljeni smo bili tudi k sodelovanju v spletnih komunikacijskih omrežjih (Facebook ...). Dve izvajalki seminarja sta mi poslali vire, za katere sem ju prosila na seminarju (članke, ki z raziskavami dokazujejo učinkovitost pouka na prostem).

Kratka izjava o mobilnosti

Vsebina in izvedba seminarja sta bili odlično načrtovani in izvedeni. Organizatorji seminarja so vanj vložili mnogo več, kot to narekuje profesionalno izveden seminar. Udeležila sem se že različnih seminarjev, kongresov, izmenjav učiteljev ... tako da lahko na osnovi obilice zbranih izkušenj le izjemno pohvalim celotno organizacijo, prijavo in izvedbo vseživljenjskega izobraževanja programa Comenius in seminarja, ki sem se ga udeležila.



Akcija:	Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	SAŠA SILOVŠEK
Matična organizacija:	OŠ GRIŽE

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	Language and Practical Methodology: Creativity in the Classroom 2 Week Course for European Teachers of English at Primary Level
Organizator:	International study programmes
Datum:	13.-27. 2. 2011
Država:	Velika Britanija
Kraj:	Exeter

Priprava na mobilnost

Na mobilnost sem se pripravila na več načinov: v Ljubljani sem se udeležila izobraževalne delavnice Comenius, kjer je bil predstavljen podprogram Comenius. Ker je bil eden izmed vidikov tečaja tudi uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku, sem se pridružila izobraževanju za usposabljanje učiteljev za uporabo IKT pri poučevanju in učenju, projektu e-šolstvo, ki ga izvaja SIO (slovensko izobraževalno omrežje). Tako sem lahko na tečaju v Angliji ne le črpala znanje s tega področja, temveč prispevala tudi svoje ideje, znanje ... Navezala sem stike z udeleženci Comeniusovih akcij glede kakovosti posameznih tečajev, samih pogojev bivanja, zahtevane dokumentacije, zavarovanj ipd. Zlasti sem želela poiskati tečaj za zgodnje poučevanje tujega jezika (našla sem tečaj za zgodnje poučevanje otrok v starosti 3–11 let), čemur želimo na naši šoli naslednje šolsko leto posvetiti posebno pozornost. Hkrati pa je zgodnje poučevanje otrok ena prednostnih nalog tako pri nas kot tudi v Evropi. Organizator izobraževanja mi je posredovali vprašalnik, na podlagi katerega so ugotovili moje dejanske izkušnje in stopnjo usposoblje-

nosti na področju poučevanja, starostno skupino otrok, ki jih poučujem, ter ugotavljali obstoj morebitnih posebnih potreb. Prav tako je organizator poslal seznam literature, ki naj bi jo kot udeleženka preučila, in ta naj bi služila kot uvajanje in predpriprava v samo kasnejše izobraževanje. Na Nacionalnem centru Europass sem zaprosila za dokument Europass mobility, ki izkazuje opravljeno izkušnjo izobraževanja, usposabljanja ali dela v drugi državi in pomeni dodano vrednost v smislu mednarodne izkušnje. Pripravila sem PowerPoint predstavitev izobraževalnega sistema v Sloveniji, svoje šole in pa Slovenije (ki sem jo, kjer se je le dalo, promovirala v najlepši luči). Pripravila sem veliko promocijskega gradiva Slovenije, svojega kraja in pa svoje šole OŠ Griže, ki sem ga razdelila med učitelje in predavatelje tečaja in članom svoje družine gostiteljice.



Opis mobilnosti

Program izobraževanja je bil izčrpen. Dnevno je izobraževanje potekalo od zgodnjih dopoldanskih do poznih popoldanskih ur. Trije dnevi so bili namenjeni obiskom posameznih šol; udeleženci smo imeli možnost opazovati pouk na različnih stopnjah in pri različnih predmetih. Ob vsakem obisku nam je bil omogočen daljši razgovor z ravnateljem in učitelji ter učenci. Šolo so nam vedno razkazali učitelji ali ravnatelj. Razgovori niso bili vodeni, ampak smo lahko udeleženci zastavljali vprašanja. S ponosom moram pripomniti, da sem učence ob vsaki priložnosti seznanjala o Sloveniji in njenih lepotah, učence britanske osnovne šole Montgomery pa sem naučila slovensko pesem, ki so jo z navdušenjem peli in si jo tudi zapisali. V popoldanskem času so potekala predavanja ali vodene strokovne razprave. V okviru predavanja smo imeli priložnost poslušati šolskega inšpektorja, ki je podrobno predstavil angleški šolski sistem. Tovrstno izobraževanje nam je omogočilo kritično presojanje in vzporejanje sistemov v različnih evropskih državah. Ostali dnevi izobraževanja so potekali v obliki delavnic. Namen in vsebina delavnic sta zajeta že v samem nazivu izobraževanja: Language and Practical Methodology: Creativity in the Classroom, torej na kratko: kreativnost v razredu. Večinoma smo v skupinah na kreativen način spoznavali, katere igrice, zgodbe, dramske uprizoritve, informacijsko-komunikacijsko tehnologijo uporabljati pri pouku in kako, kako pri mlajših učencih razvijati branje, govorjenje, poslušanje, pisanje, kako narediti pouk zanimivejši prek igre vlog, uporabe slik, lutk, spleta ... V okviru izobraževanja smo imeli tudi tri ekskurzije, kjer smo si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti južne Anglije.

Razširjanje rezultatov

Rezultate in pridobljena znanja sem razširjala skozi sam potek pouka. Že prvi teden sem uporabila nove igrice za kreativnejšo izvedbo pouka, učencem sem predstavila zgodovinsko mesto Exeter z okolico, Anglijo, šolski sistem in učence v Angliji s pomočjo fotografij in video posnetkov, predstavila sem jim navade Britancev in že prvi teden sem z velikim veseljem opazila večjo motiviranost učencev pri pouku angleščine. Prav tako sem rezultate in pridobljena znanja razširila med delavce šole prek konkretnih predstavitev in poročil. Učiteljem in vodstvenim delavcem šole sem predstavila program Comenius s podprogrami in možnostmi, ki so ponujene zaposlenim v vzgoji in izobraževanju v smislu vseživljenjskega izobraževanja. Učitelji še niso bili seznanjeni z možnostmi, ki jih ponuja Comenius, bili so navdušeni in trem učiteljicam že pomagam pri prijavi na tovrstno izobraževanje. V publikacijah sem objavila članke. Možnosti vseživljenjskega učenja v okviru podprograma Comenius sem predstavila tudi na lokalni TV – VTV. Izvedla sem vzorčno uro za zgodnje poučevanje jezikov in IKT, na kateri so prisostvovali učitelji šole. Z učenci smo na podlagi pridobljenih izkušenj izvedli dramsko uprizoritev. Izobraževanje sem predstavila širši javnosti; tudi staršem učencev in dijakov, ki bi bili zainteresirani za novo možnost mobilnosti, ki jo ponuja Comenius od leta 2010 dalje, to je mobilnosti učencev in dijakov.



Dodana vrednost mobilnosti

Izobraževanja, ki potekajo pod okriljem CMEPIUS-a, so za vsakega udeleženca okno v svet in možnost, da se izobražuje izven svojega domačega okolja, ki je včasih preveč zaprto in vpeto v svoje okvire. OŠ Griže, na kateri sem zaposlena, spodbuja učitelje in učence, da sodelujejo v različnih mednarodnih projektih in se udeležujejo seminarjev in izobraževanj doma in v tujini. Šola s tem krepi svojo prepoznavnost v lokalnem okolju in tudi širše. Prepričana sem, da pozitivne izkušnje posameznika ali skupine pripomorejo k večji vseevropski izmenjavi idej, projektov, ljudi in upam, da bodo akcije potekale tudi v prihodnosti, saj prinašajo ogromne prednosti ne samo posamezniku, temveč tudi celotni organizaciji, posredno pa seveda tudi ožji in širši lokalni skupnosti.



Kratka izjava o mobilnosti

Strokovno izpopolnjevanje v Angliji je vsekakor izpolnilo in preseгло moja pričakovanja. Pomenilo je izjemno priložnost za napredovanje v vseh pogledih, med drugim je pomenilo predvsem odskočno desko za začetek plodnega sodelovanja z drugimi evropskimi učitelji in njihovimi učenci, s katerimi smo že vzpostavili sodelovanje (v okviru e-Twinninga, elektronske komunikacije ...) in z druženjem začutili, da meje med državami bledijo in razlike med narodi niso več prepreke, temveč mostovi.

Akcija:	Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	NATAŠA ZMAZEK
Matična organizacija:	OSNOVNA ŠOLA RADENCI

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	Successful Project Planning and Management of European educational projects
Organizator:	Ciberall-Access
Datum:	16.-20. 4. 2012
Država:	Ciper
Kraj:	Limassol

Priprava na mobilnost

Za uspešno načrtovanje projekta je potrebno poznavanje in uporaba orodij, ki omogočajo sodobno komunikacijo in shranjevanje podatkov. Pred odhodom na seminar sem obnovila znanje z delom v Moodle, saj so same priprave in delo potekali prek spletne učilnice. Usposobila sem se tudi za delo z mind42 zaradi dobre organizacije in zapisa različnih informacij in virov v eno podatkovno bazo. Na organizatorjevi spletni strani sem morala opraviti sledeče dejavnosti: registracija za spletno učilnico, prebrati vso literaturo na temo planiranja v evropskih projektih, narediti predstavitev sebe in šole in jo objaviti v njihovi spletni bazi. Seznanila sem se tudi s kulturo Cipra in z njihovim šolskim sistemom.

Opis mobilnosti

Udeleženci smo se seznanili z možnostmi financiranja EU projektov v obsegu finančnega okvira za obdobje 2007–2013. Dobili smo nasvete in smernice o tem, kako napisati dober in uspešen načrt/predlog/projekt za svojo ustanovo na področju usposabljanja in izobraževanja v maksimalnih možnostih financiranja iz virov EU. Spoznali smo potek razvoja idej projekta in kako z njim prodreti in uspešno kandidirati na razpisih. Predavatelj nas je seznanil z veliko paleto tehničnih podpor za načrtovanje projektov, dobrih spletnih orodij, spletnih strani, dobili smo veliko nasvetov. Dovolj časa smo posvetili pomembnim finančnim načelom evropskih projektov na področju izobraževanja in usposabljanja. Kako voditi projekt, skrbeti za kakovost in časovni plan, evalvacijo in nadzorovanje, vse to je obsegal poseben del izobraževanja, kakor tudi promocijo in nadaljnjo uporabo evropskih projektov. Model pristopa dela je bil inovativen. Delali smo face to face, v skupinah, izmenjava praks in mnenj je potekala tudi popoldan, kjer smo lahko razpravljali tudi virtualno in postavljali vprašanja prek e-platforme. Na realnih primerih smo delali načrt projekta. Z udeleženci in izvajalcem smo s pomočjo tehnike pripravili predlog in načrt projekta, analizirali tudi slabe strani, čemu se je treba izogibati ipd. Do konca seminarja smo želeli poiskati možnosti financiranja iz EU-projektov glede na naše potrebe, napisati predlog, razumeti in uporabiti ključne elemente in predvsem uporabiti podporno spletno orodje za učinkovito vodenje projektov. Opravili smo tudi evalvacijo. Metodologija dela je omogočala še dvomesečno uporabo vsega gradiva in prek spletne aplikacije omogočala tudi stik z organizatorjem izobraževanja.



Razširjanje rezultatov

Tema je izredno zanimiva in uporabna, zato je aktualna za ravnatelje z vsega Pomurja. Spodbudila sem jih ne le k aktivnim prijavam na razpise IST, ampak tudi k razvijanju lastnih idej in aktivnim prijavam projektov.

Tudi našemu kolektivu in svetu zavoda, v katerem so tudi udeleženci lokalne oblasti, je bila tema predstavljena, saj se lahko vsak najde in razvija svoje znanje ter jih uresničuje prek EU-projektov. Članek o udeležbi na seminarju v Limassolu je bil objavljen v lokalnem časopisu.



Dodana vrednost mobilnosti

Dodana vrednost je dobro in uporabno znanje, ki ga na seminarju vsekakor pridobiš. Z udeleženci iz drugih držav lahko izmenjaš izkušnje pri pripravi in realizaciji uspešnih projektov in pridobiš možnosti za nove načrte in projekte, s katerimi se bomo lahko uspešno prijavi na razpise EU.

Kratka izjava o mobilnosti

Udeležbo na seminarju priporočam vsem, ki delajo na projektih, veliko je uporabnega znanja in tudi gradiva za nadaljnje delo.



Dobitnica priznanja jabolko kakovosti 2012

Nacionalna priznanja Jabolka kakovosti se podeljujejo najboljšim zaključnim projektom v programu Vseživljenjsko učenje (VŽU). Najboljši projekti odražajo glavne prioritete programa VŽU, izstopajo s svojo vsebino, mednarodnim sodelovanjem in vključevanjem različnih partnerjev ter dosegajo pomembne rezultate za posameznike, organizacijo ter širšo okolico. Kot taki predstavljajo primere dobrih praks, ki jih želimo predstaviti čim širšemu krogu ljudi.

Akcija:	Comenius Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	MATEJA TODOROVSKI
Matična organizacija:	OSNOVNA ŠOLA VRANSKO-TABOR

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	eJournalism 2.0. Educational Collaboration Across Borders Using Web based Tools, the 'Midnight Sun'
Organizator:	Euneos Corporation
Datum:	12.-18. 6. 2011
Država:	Finska
Kraj:	Inari

Priprava na mobilnost

Udeleženci mobilnosti smo imeli na voljo spletno stran <http://www.ejournal.fi/lapcom2>, ki je vsebovala vse potrebne ključne informacije o izobraževanju. Poleg tega je organizator ustanovil spletno skupnost (s pomočjo orodja Mixxt), kjer smo se imeli možnost predstaviti, zapisati znanja na področju informacijske tehnologije ter izraziti pričakovanja v zvezi z mednarodnim projektним delom. Na ta način sem lahko veliko izvedela o pričakovanih udeležencev, kar mi je prišlo prav pri pripravi. Pripravila sem portfolio o svojem delu na področju mednarodnih projektov in se povezala s Slovensko turistično agencijo glede promocijskega gradiva o Sloveniji. O namenu izobraževanja sem na pedagoški konferenci seznanila tudi svoje sodelavce.



Opis mobilnosti

Dopoldanski del delavnic je bil namenjen spoznavanju eJournala in konkretnemu delu. Popoldanski del pa nam je omogočal udeležbo na delavnicah, ki smo jih udeleženci izbirali glede na lastne interese. Tako smo imeli možnost spoznati različna orodja za izvajanje videokonferenc, med drugim videokonferenčno sobo prek eJournala, ki omogoča uporabo PowerPointa ter izmenjavo slik med samim klepetom. Poučili smo se še o uporabi socialnih omrežij ter spletnih dnevnikov za potrebe mednarodnega dela in se seznanili s programom CEFcult, ki promovira kompetence medkulturne komunikacije.

Na drugi strani smo pridobili znanja o tem, kako dokumentirati mednarodno delo. Naučili smo se uporabljati programe Photostory 3 for Windows, Movie Maker in Prezi.

Ves čas pa smo imeli na voljo individualne konzultacije o vodenju projektov in možnost navezovanja stikov s potencialnimi partnerji.



Razširjanje rezultatov

Najbolj pomembno se mi je zdelo širiti informacije med kolegi. Pridobljeno znanje sem predstavila na uvodni pedagoški konferenci, in sicer tako, da sem pripravila predstavitev mobilnosti s pomočjo programa Photostory 3, ki sem se ga naučila uporabljati. Zanj sem navdušila nekatere kolege, ki odtlej na ta način predstavljajo svoje delo. Posredovala sem jim tudi spletno stran z dodatnim gradivom, ki ga lahko uporabijo.

V oba občinska časopisa sem napisala članek o udeležbi na izobraževanju ter na kratko predstavila svoje novopridobljeno znanje.

Prek projekta Comenius šolska partnerstva pa sem program predstavila obema partnerjema, Turkom in Madžarom.

Dodana vrednost mobilnosti

Zagotovo največja dodana vrednost zame osebno je, da sem razširila svoje znanje uporabe IKT pri pouku in dobila nove ideje in spletne povezave za tovrstno delo. Poleg tega sem razširila osebno bazo potencialnih partnerjev za bodoče mednarodne projekte.

Za organizacijo je udeležba na mobilnosti imela veliko dodano vrednost. Na podružnični šoli sem namreč prevzela izbirni predmet multimedija, kjer sem širila pridobljeno znanje med učence. Ti so z novim znanjem prevzeli dobršen del bremena učiteljev pri dokumentiranju dela v mednarodnem projektu 'No matter where – I am a volunteer', ki je potekal na šoli. Nadalje je na podlagi znanstev v okviru mobilnosti nastal eTwinning projekt (WAW – Who are we?), ki sem ga kot koordinatorica izpeljala s šolami na Portugalskem, na Slovaškem ter v Romuniji. S šolo na Slovaškem v letošnjem šolskem letu nadaljujemo sodelovanje v novem multimedijem projektu, za katerega smo sredstva pridobili v okviru projektov ACES. Povezala sem se že tudi z nekaterimi drugimi partnerji, s katerimi načrtujemo nov Comenius projekt.

Lokalnemu okolju sem delček pridobljenega znanja prikazala ob zaključku projekta 'No matter where – I am a volunteer'. Na javni prireditvi so bile prikazane foto zgodbe, ki so jih naredili učenci, gledalci pa so bili priča videokonferenci, ki smo jo izvedli s partnerji v Srbiji ter z direktorjem fundacije ACES, ki je projekt financirala.

Kratka izjava o mobilnosti

Izbira kraja izvajanja je omogočila, da smo se udeleženci izjemno povezali med seboj. Največkrat je bil namreč organiziran tudi neformalni del druženja, saj sam kraj poleg trgovine in hotela ter šole nima drugih prostorov za druženje. Tako sem lahko dobro spoznala tradicije držav, iz katerih so prihajali udeleženci. Imeli smo družabni večer s tradicionalno kulinariko, slikami, izmenjavo prospektov in seveda glasbo. Na ta način so naše vezi postale zelo trdne, posledično pa se je razvilo mnogo medsebojnih sodelovanj. Nekatera skozi mednarodne projekte, druga na osebni ravni. Sama menim, da je to največja dodana vrednost, ki si jo lahko udeleženec vsake mobilnosti želi.

Akcija:	Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	MARIJA IMPERL
Matična organizacija:	JZ Kulturno turistični rekreacijski center Radeče

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	Improving life skills throughg informal adult education
Organizator:	Association for the Development of Life Skills
Datum:	3.–10. 4. 2011
Država:	Ciper
Kraj:	Limassol

Priprava na mobilnost

Priprave na mobilnost so se začele takoj po odobritvi usposabljanja s stani CMEPIUS-a in so zajemale izpolnitev predhodnega vprašalnika, pripravo predstavitve Slovenije, JZ KTRC Radeče, vseživljenjskega učenja v Sloveniji in primera dobre prakse s področja trajnostnega razvoja podeželja s pomočjo študijskih krožkov, in sicer v angleškem jeziku v PowerPoint in DVD različici. Pripravila sem propagandna in učna gradiva Andragoškega centra Slovenije, delovne materiale JZ KTRC s področja izobraževanja odraslih in propagandna gradiva STO. Izbrala sem nekaj kulinarčnih posebnosti in tipičnih slovenskih spominkov. Poučila sem se o Cipru in organizaciji gostiteljici na spletu in na njihovih spletnih straneh.

Opis mobilnosti

NAMEN IN CILJI IZOBRAŽEVANJA :

- ponuditi udeležencem teoretična in praktična znanja in izkušnje, ki temeljijo na inovativnih, interaktivnih in kreativnih učnih metodah in pristopih za razvoj človekovih veščin za lastno osebno rast in za razvoj okolja;
- pridobljeno znanje uporabiti pri delu s skupinami v različnih oblikah neformalnega izobraževanja odraslih.

METODE DELA:

- izkustvene in aktivne učne metode, igre vlog;
- skupinske delavnice in timsko delo;
- skupinska in individualna refleksija in dinamika ter PowerPoint predstavitev;
- kreativno izražanje skozi umetniške, sprostitvene, zabavne in družabne aktivnosti;
- ogledi in obiski znamenitosti Cipra.



Razširjanje rezultatov

PROGRAM je bil sestavljen iz teoretičnega dela (30 %), ki je zajemal predstavitev programa, izkušenj izvajalske organizacije s področja neformalnega izobraževanja odraslih, predstavitev države gostiteljice – Cipra, spoznavanje udeležencev in njihovih držav ter izkušnje pri delu z odraslimi. Predstavljen je bil pomen uspešnega medosebnega in medkulturnega dialoga, timskega dela, pomen čustvene inteligence za oblikovanje pozitivne samopodobe in samozavesti posameznikov, temelji kakovostne komunikacije, uspešni načini reševanja konfliktov, vloga in pomen kakovostnih medsebojnih odnosov in vloga mentorjev pri skupinskem delu z odraslimi.

Teorija je predstavljala aktivne učne metode, kot so skupinsko delo, delo s področja medkulturnega dialoga in spoznavanja udeležencev, v praktičnem delu (70 %) pa smo na osnovi aktivne skupinske dinamike prek igranja vlog in z uporabo eksperimentalnega praktičnega učenja preverjali pridobljeno teoretično znanje. Aktivnosti so se odvijale v predavalnici in na prostem. Ogledali smo si tudi nekatere naravne in kulturne znamenitosti Cipra in obiskali Paphos in planino Troodos.

Z natančno usmerjenimi in vodenimi aktivnostmi smo na spontan način zgradili medsebojno zaupanje in se zelo kmalu poistovetili s skupino, ki je nudila varen prostor za odprt dialog in je spodbujala kreativnost udeležencev. Sodelovali smo udeleženci iz petih držav (Ciper, Romunija, Portugalska, Litva in Slovenija), starostna struktura je bila mešana (25–54 let), trije moški udeleženci in šest žensk. Nova znanja in pogledi so se prepletali z bogatimi izkušnjami.

- Delovni sestanek z zaposlenim na JZ KTRC Radeče in prikaz PowerPoint predstavitve.
- Srečanje članov študijskih krožkov – predstavitev fotografskega in pisnega gradiva, razgovor.
- Razgovor in predstavitev izobraževanja županu občine in vodstvu občinske uprave.
- Izdelan je bil prispevek za objavo na lokalni TV.
- Svojo izkušnjo sem predstavila v okviru aktivnosti CMEPIUS-a, in sicer na Zasavski ljudski univerzi v Zagorju: *Za učenje je vedno pravi čas.*



Dodana vrednost mobilnosti

Udeležba na tem izobraževanju je bila zame pomembna izkušnja. Prvič sem o pomenu čustvene inteligence in osebnostne rasti za razvoj in delovanje posameznika razmišljala na nov način. V času stresnih in konfliktnih situacij sta dobra samopodoba in čvrsta samozavest pogosto pomembna elementa, ki nam oblikujeta življenje. Dobro razvite življenjske veščine v povezavi s posameznikovimi vrednotami predstavljajo odličen temelj za človekovo motivacijo in inovativnost ter za smelost pri dejanjih in sprejemanju odločitev. Kot mentorica študijskih krožkov, ki predstavljajo odločilen element trajnostnega razvoja v podeželskem okolju, sem spoznala mnogo metod dela, ki jih bom lahko koristno uporabila pri svojem nadaljnjem delu.

Organizacija je na ta način pridobila pomembne vezi za izvedbo ali sodelovanje pri podobnih projektih. Novi stiki in vzpostavljena prijateljstva so temelji nadaljnjega sodelovanja pri novih projektih.

Izobraževanja, kot je bilo moje, pomenijo pomemben prispevek za širitev članstva učečih se posameznikov in za vzpostavljanje povezav z ostalimi udeleženci izobraževanja.

Prenos novih izkušenj drugim je za podeželje ena od redkih učnih priložnosti. Predstavitve lastne izkušnje pomeni tudi izobraževanje ostalih in močno pripomore k širitvi vseživljenjskega učenja, še zlasti pri starejših odraslih na podeželju.

Kratka izjava o mobilnosti

Vse v programu predvidene aktivnosti so se odvijale na izjemno visoki stopnji zaupanja, kreativnosti, strokovnosti in v prijateljskem vzdušju. Okolje je bilo izjemno zanimivo, ekipa organizatorja predana in gostoljubna. Medgeneracijske in medkulturne razlike so bile uspešno premagane, skupina je delovala kot usklajen tim in mnogo bolj homogeno kot le seštevek članov. Vzdušje, sodelovanje in dinamika skupine so bili odlični. Vzpostavljeni so bili novi stiki med udeleženci in zasnovani temelji za bodoča sodelovanja s področja izobraževanja.

Izobraževanje je bilo nedvomno zelo koristno tako zame kot tudi za okolje, v katerem živim in delam. Želim si več podobnih izkušenj.



Akcija:	Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	SIMONA REJEC MERKAČ
Matična organizacija:	ŠC RAVNE NA KOROŠKEM, OE GIMNAZIJA

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	Deutschlehrerkurs Standard oder Deutschlehrerkurs Intensiv
Organizator:	ActiLingua Academy, Wien
Datum:	10.–22. 4. 2012
Država:	Avstrija
Kraj:	Dunaj

Priprava na mobilnost

Zaposlena sem na Gimnaziji Šolskega centra Ravne na Koroškem, kjer poučujem nemščino kot prvi in drugi tuji jezik na vseh starostnih stopnjah. Ker delam tudi kot referent in koordinator na evropskih projektih, je zelo dobrodošlo, da se tudi sama izobražujem v tej smeri in izkoristim kar največ možnosti za poglobitev svojega znanja doma in v tujini. Izobraževanje, na katerega sem se prijavila, mi je bilo pisano na kožo, saj je bilo načrtovano predvsem za učitelje nemščine kot tujega jezika v didaktičnem in metodičnem smislu.

Na izobraževanje sem se pripravljala predvsem na podlagi predpisanega programa. Preletela sem spletno stran organizatorja in priporočene spletne strani za pripravo na seminar. Pred odhodom sem morala izpolniti tudi vprašalnik o svojem poklicu in na kratko obrazložiti, zakaj sem se odločila za to nadaljnje izobraževanje in usposabljanje (npr. kako dolgo že učim, na kateri stopnji, katere skupine in nivoje, s katerimi učbeniki, kaj pričakujem od seminarja itd.). Morala sem rešiti tudi uvrstitveni test, da so preverili moje znanje nemščine.

Opis mobilnosti

Seminar je potekal v različnih oblikah: frontalno, z delom v skupinah, video predstavitvami, diskusijami, s praktičnimi preskusi metod, hospitacijo na gostujoči šoli. Vsebina je bila predstavljena z različnih vidikov: jezikovnega, didaktično-metodičnega, kulturnega. V okviru jezikovnega vidika smo razvijali in širili lastno jezikovno zmožnost in izražanje v tujem jeziku, obdelali različne besedilne vrste, bralne tehnike, se preskusili v kreativnem pisanju, posredovanju slovnice in besedišča, delali smo z avtentičnimi gradivi na najvišjem jezikovnem nivoju. Večino časa smo se ukvarjali z didaktično-metodičnimi aspekti oz. s poučevanjem: pogovorili smo se o različnih gradivih za učenje jezika in jih tudi dobili za uporabo, spoznali smo nove učbenike, debatirali smo o uporabi komunikativnih metod in avdiovizualnih pripomočkov ter računalniško podprte tehnologije pri pouku in izvedli simulacije ter sami preskusili določena gradiva. Tudi kulturni vidik smo podrobneje obdelali: spoznali smo avstrijsko kulturo, dobili vpogled v politično, geografsko in zgodovinsko ozadje, seznanili smo se z metodami, kako čim bolj vključiti deželoznanstvo v pouk tujega jezika. Opravili smo tudi hospitacijo na gostujoči šoli (Actilingua Academy). Vsak udeleženec seminarja si je lahko sam izbral skupino, ki jo je opazoval, glede na to, katero stopnjo in obliko



tečaja nemščine si je želel ogledati. Sama sem izbrala tečaj konverzacije v nemščini na stopnji A2. Opazovala sem eno srečanje (uro in pol) v ozadju učilnice in izpolnila pripravljen opazovalni list, ki mi je bil kasneje v pomoč pri diskusiji z našo predavateljico in soudeleženci na seminarju.

Vsi udeleženci smo aktivno sodelovali ves čas izobraževanja, tudi v popoldanskem in večernem času, ko ni bilo predavanj in seminarjev. Popoldne oz. proti večeru so po navadi potekale kulturne dejavnosti, npr. ogled starega mestnega jedra s strokovnim vodenjem, zgodba o cesarici Sissi s strokovnim vodenjem po delih mesta, kjer je bila prisotna, tečaj dunajskega valčka, predstavitev zgodovine Habsburžanov, nočni ogled mesta in pohod z baklami ter pokušina domačih specialitet in vina.

Celotna mobilnost je trajala 12 dni, ki sem jih preživela izredno pestro, z novimi prijatelji in soudeleženci izobraževanja in s prijazno gostiteljico, ki me je vse te dni gostila v tipični dunajski mesti hiši v svojem skromnem stanovanju, kjer sem se počutila izredno domače.



Razširjanje rezultatov

Na izobraževanju sem pridobila ogromno dodatnega znanja, poleg novih didaktičnih in metodičnih pristopov sem se naučila tudi, kako uspešneje pristopiti k različnim starostnim skupinam, kako narediti učenje bolj privlačno, kako spodbujati inovativnost in ustvarjalnost. Ta nova znanja in metode sem poskusila čim bolje uporabiti v razredu in pri tečajnikih, z dvema sodelujočima smo se dogovorili tudi za mednarodno sodelovanje med šolama. Z eno od šol se je sodelovanje začelo že lani (Gimnazija iz Samobora, Hrvaška) in še traja. Trenutno sodelujemo prek spleta (e-pošta in spletna klepetalnica), letos decembra načrtujemo enodnevno srečanje. Redno si dopisujem z vsemi sodelujočimi, s katerimi smo se izredno dobro ujeli. Prepričana sem, da bomo ostali v stiku ter izmenjali še kakšne dobre izkušnje, se medsebojno obiskali in naredili še kakšno izmenjavo šol.

Svojo mobilnost sem predstavila tudi v našem aktivu nemščine, dala na razpolago gradiva, ki smo jih dobili na seminarju, ter s kolegicami delila novopridobljeno znanje in izkušnje na področju poučevanja nemščine kot tujega jezika. V razredih in pri tečajnikih sem takoj uporabila nekaj novih metod poučevanja, s katerimi sem se seznanila. Na zaključni konferenci učiteljskega zbora sem predstavila svojo mobilnost, izkušnje, znanja in gradiva, ki sem jih dobila. Na predstavitvi nacionalne agencije CMEPIUS v Murski Soboti sem predstavila svojo mobilnost.

Dodana vrednost mobilnosti

Takšne mobilnosti so izrednega pomena, saj ti dajo neprecenljive izkušnje, ne samo na lastnem strokovnem področju, temveč v splošni razgledanosti, sodelovanju, komunikaciji v tujem jeziku, v osebni rasti posameznika. Ta možnost pridobitve sredstev se mi zdi zelo dobra, saj si posameznik sam ne more privoščiti takšnih izobraževanj, tudi če si to močno želi. Ravno te vrste mobilnosti pa dajejo izredno priložnost za dodatno usposabljanje in izpopolnjevanje. Sama bi se ponovno prijavila na katero od ponujenih možnosti, saj se mi zdi, da je nenehno izpopolnjevanje na svojem strokovnem področju nujno potrebno. Ko učitelj pridobi na osebni ravni in pridobljeno znanje razširi v svojem kolektivu, doprinese seveda tudi celotni organizaciji pomembne nove izkušnje, ki jo delajo močnejšo in boljšo.



Kratka izjava o mobilnosti

Mobilnost, na katero sem se prijavila, mi je razširila obzorje ne samo na strokovnem področju, temveč tudi v osebni rasti, saj so izkušnje te vrste vseživljenjskega učenja izrednega pomena. Po svojih najboljših močeh sem jih poskušala posredovati naprej, stike z novimi prijatelji pa ohraniti za nadaljnje sodelovanje na kateri koli ravni, poklicni ali zasebni.

Sama se bom zagotovo še prijavila na katero od ponujenih mobilnosti, priporočam pa udeležbo tudi vsem ostalim, ki imajo pogum, da se takšnih izobraževanj tudi udeležijo.

Akcija:	Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	IRENA ŠTERMAN
Matična organizacija:	DRUŠTVO ZA IZOBRAŽEVANJE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE, LJUBLJANA

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	Art@Dialogue Building new art audiences and new platforms for art engagement
Organizator:	Elan Interculturel
Datum:	9.–13. 5. 2011
Država:	Francija
Kraj:	Pariz

Priprava na mobilnost

Strokovno spopolnjevanje *Art and Dialogue* je bilo namenjeno odnosu sodobnega občinstva do sodobne umetnosti, kar je nadvse aktualna težava v vseh življenjskih obdobjih. Udeležila sem se ga kot mentorica študijskih krožkov za umetnostno zgodovino.

Zaposlena sem sicer kot profesorica likovne umetnosti in umetnostne zgodovine na Gimnaziji Moste v Ljubljani, vendar poleg tega učim že dobrih osemnajst let tudi na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, kjer vodim dva študijska krožka za umetnostno zgodovino. Umetnostna zgodovina v tretjem življenjskem obdobju je bila tudi tema mojega magistrskega dela.

Po pregledu umetnosti starejših obdobj smo se v preteklih dveh letih ukvarjali prav z umetnostjo prve in druge polovice 20. stoletja, temu pa seveda sledi sodobna umetnost. Že prvi korak v 20. stoletje je prinesel na plano različne težave v zvezi s sprejemanjem in razumevanjem umetnosti 20. stoletja, s katerimi se srečujejo starejši odrasli. Izobraževanj s podobnim naslovom v Sloveniji nimamo, zato se mi je udeležba na takšnem mednarodnem izobraževanju zdela izjemen dogodek, saj sem pričakovala odgovore na številna odprta vprašanja. In do nekaterih sem res prišla, druga pa so ostala še vedno odprta.

Pred odhodom na izobraževanje sem se podrobno seznanila s programom izobraževanja, pripravila sem predstavitev ljubljanske Univerze za tretje življenjsko obdobje, svojega dela v okviru študijskih krožkov za umetnostno zgodovino in osnutek projekta, ki sem ga nato predstavila kolegom na izobraževanju. Vsak od nas je namreč moral predhodno pripraviti idejo za projekt, ki smo jo potem razvijali naprej v okviru izobraževanja.



Opis mobilnosti

Delo je potekalo v obliki plenarnih predavanj, ki so jim vsak dan sledile delavnice na določeno temo, ki se je navezovala na dopoldansko predavanje (na terenu, v različnih muzejih in galerijah, predvsem takšnih, ki se ukvarjajo z umetnostjo 20. in 21. stoletja), temu pa so sledile vsakodnevne večerne sklepne diskusije. Zelo dobrodošel je bil prav ta praktični del na terenu, ki smo ga izvajali skupaj s kolegi iz različnih evropskih držav in pri tem že sproti izmenjevali svoje različne izkušnje in ideje ter sproti delali vsak na svojem projektu.

Izobraževanje je namreč poskušalo odgovoriti na več različnih vprašanj: kako naj bi sodobna umetnost dosegla širše občinstvo, kako naj bi z njim komunicirala, predvsem s petimi ključnimi skupinami (ena od teh so tudi starejši odrasli), in kako naj bi razvijali sprejemanje in razumevanje sodobne umetnosti.

K pestri izmenjavi idej je vsekakor prispevala tudi pisana mednarodna udeležba (iz 25 evropskih držav in Izraela), hkrati pa tudi pestra poklicna zastopanost, saj smo bili med udeleženci tako tisti, ki učimo umetnostno zgodovino, kot organizatorji izobraževanj, umetniki sami, kustosi različnih galerij, ki se ukvarjajo z muzejsko 'andragogiko', ipd. Ugotovili smo, da sodobni umetnosti velikokrat ne koristijo niti dodatna reklama in ne pojasnila, pomagajo pa ji predvsem osnovna čustva, ki občinstvu pomagajo komunicirati z umetnino. Sodobni umetnosti se namreč brez čustev zgolj z razumevanjem težko približamo. V današnjem času namreč nimamo jasnega odgovora, kako doživljati (in razumeti) umetnino, in prav to boga sodobno občinstvo. Prav tako nimamo jasnih in enotnih odgovorov na vprašanja o vrednotah in idejah sodobnih umetnin. Vse to pa predstavlja posebno težavo tudi za starejše odrasle, ki so redni obiskovalci galerij in muzejev in se s sodobno umetnostjo pogosto srečujejo. Ker je sodobna umetnost tista, s katero praktično sobivamo, in ker za njeno razumevanje in dojetje torej nimamo jasnih meril in vrednot, saj navsezadnje ne moremo vzpostaviti potrebne zgodovinske distance, moramo razumeti, da je razumevanje sodobne umetnosti najbrž nedočenčan proces iskanja idej in čustev.

Razširjanje rezultatov

Svoja spoznanja sem v obliki predavanja najprej predstavila kolegicam umetnostnim zgodovinaricam, ki prav tako vodijo študijske krožke za umetnostno zgodovino na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Prav tako sem pripravila predavanje o tem izobraževanju v okviru študijske skupine za umetnostno zgodovino na ZRSŠ za kolegice in kolege, ki delajo na srednjih šolah, predvsem na gimnazijah, kajti določene težave pri dojetju umetnosti 20. in 21. stoletja so iste pri vseh starostnih skupinah. Najpomembnejše pa se mi je zdelo to, da sem posredovala svoje novopridobljeno znanje članicam svojih študijskih krožkov za umetnostno zgodovino in z njimi zastavila projekt, ki ga še vedno skupaj razvijamo. Pripravila sem tudi članek o svoji mobilnosti za *Andragoške novice*.



Dodana vrednost mobilnosti

Najpomembnejši dosežek mojega Grundtvig izobraževanja je bilo oblikovanje zasnove projekta, ki smo jo s članicami študijskih skupin v lanskem letu nadgradile v projekt *Razumevanje in sprejemanje sodobne umetnosti*, ki bo trajal več let. Seveda je to projekt, ki teče znotraj študijskih skupin, ki delujejo pod mojim mentorstvom. Lani smo tako izvedle prvi korak, in sicer opazovanje občinstva v ljubljanskih galerijah (predvsem tistih, ki se ukvarjajo s sodobno umetnostjo).

Članice študijskih skupin so opazovale občinstvo in njegove odzive na razstavljenе umetnine. Opazovanje smo izvedli štirikrat: oktobra 2011, maja 2012, na slovenski kulturni praznik in na mednarodni dan muzejev, pri čemer je bilo zanimivo tudi to, da je bilo največ občinstva v ljubljanskih galerijah prav na kulturni praznik, medtem ko so ostala tri opazovanja pokazala predvsem to, da ni bilo občinstva, ki bi ga lahko opazovali. Pri opazovanju občinstva so prišle članice študijskih krožkov do zanimivih spoznanj in idej, ki bodo tudi njim samim pomagale bolje razumeti sodobno umetnost. Seveda pa predstavlja to šele začetek poti do bolj poglobljene razumevanja umetnosti 21. stoletja. V naslednjem letu čakajo članice študijskih krožkov nove naloge in nova presenečenja v zvezi s sodobno umetnostjo, saj sledijo nadaljnji koraki k njenemu približevanju.

Sama sem s tem izobraževanjem pridobila predvsem nove oblike in metode dela pri spoprijemanju s sodobno umetnostjo in razumevanjem le-te in mislim, da sem jih zelo uspešno prenesla tudi na članice študijskih krožkov, ki jih učim. Ker pa tudi one zelo rade prenašajo svoje znanje na svoje domače in okolico, upam, da bo učinek zelo širok in bo tako pridobilo tudi lokalno okolje.

Posebna dodana vrednost moje mobilnosti za ljubljansko Tretjo univerzo pa je natančna predstavitev njenega delovanja, ki sem jo pripravila, saj je vzbudila izjemno zanimanje. Tako razvitega, raznolikega in za široke množice tudi cenovno dostopnega izobraževanja nimajo praktično skoraj nikjer.

Kratka izjava o mobilnosti

Udeležba na izobraževanju *Art@Dialogue Building new art audiences and new platforms for art engagement* mi je prinesla odgovore na številna odprta vprašanja, hkrati pa je odprla tudi nova. Predvsem dragocen in zelo velikodušno odmerjen je bil čas, ki je bil namenjen praktičnim ogledom galerij in muzejev in nato tudi razpravi o obiskanih razstavah. Ker se v okviru študijskih krožkov še vedno ukvarjamo s sodobno umetnostjo, upam, da se bom lahko še kdaj udeležila kakšnega podobnega izobraževanja, saj je razlaga sodobne umetnosti posebna težava in nekako ves čas nedokončana zgodba.



Akcija:	Grundtvig Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja
Ime in priimek:	VIDA PERKO
Matična organizacija:	EKONOMSKI INSTITUT MARIBOR, d. o. o.

Podatki o mobilnosti	
Naslov:	'Go e-learning!' (Learn to Easily Develop and run e-learning Courses to Reach Wider Audience)
Organizator:	Cyberall access
Datum:	22.-28. 4. 2012
Država:	Ciper
Kraj:	Limassol

Priprava na mobilnost

Mobilnost je bila namenjena izpopolnjevanju naših znanj na področju e-učenja oz. priprave programov in vsebin za e-učenje odraslih (in tudi vseh ostalih). Priprava pred usposabljanjem 'e-učenje' je bila kratka in bolj v smislu priprave različnih dokumentov oz. vsebin, ki smo jih uporabljali v različnih dosedanjih projektih in ki bi mi (vsaj po mojem mnenju) lahko koristili na mobilnosti oz. pri sami predstavitvi udeleženca na mobilnosti (Ekonomskega inštituta Maribor oz. mene kot projektnega menedžerja) ter pri izvajanju vaj na sami mobilnosti (torej priprava prenosnega računalnika in USB ključka). Del priprave se je nanašal tudi na zagotovitev promocijskih oz. turističnih gradiv Slovenije oz. Maribora, kar je z veseljem zagotovil Zavod za turizem Maribor. Tako je na Ciper odšlo približno 20 kompletov predstavitvenih gradiv v angleščini (za udeležence mobilnosti in izvajalca mobilnosti, gospoda Nikolaosa Floratsosa).

Sama jezikovna priprava ni bila potrebna zaradi predznanja angleščine, predvsem pa vsakdanje uporabe angleščine pri različnih mednarodnih projektih, ki jih izvajamo na EIM.

Prebrala sem si nekaj izbranih podatkov o Cipru, pregledala zemljevid in zgodovino dežele, predvsem pa vse dosegljive podatke o izvajalcu seminarja – Cyberall Access. Vsi udeleženci smo imeli tudi možnost, da se že pred začetkom mobilnosti povežemo z g. Nikolaosom na LinkedInu oz. prek njihove spletne aplikacije, ki je omogočala vsakemu udeležencu, da se na kratko predstavi. Tudi pred samim potovanjem smo že komunicirali drug z drugim prek elektronske pošte in se usklajevali glede možnih skupnih prevozov.



Opis mobilnosti

Usposabljanje je trajalo od ponedeljka do petka (od 22. do 27. aprila), vsak dan od 9. do 14. ure z enim odmorom za kavo v hotelu Elias Beach v Limassolu na Cipru. Tja, večinoma na letališče Larnaka, pa smo prispeli z letali iz vse Evrope.

Telegrafski opis enotedenske mobilnosti na Cipru:

0. dan: Zvečer prispeli v hotel na Cipru; skupna večerja za večino udeležencev mobilnosti, ki so do takrat že prispeli.

1. dan: Uvod v mobilnost (in ice braker) in spoznavanje predavatelja ter udeležencev (zanimiva ideja: vsak se kratko predstavi, pove nekaj glede svojih pričakovanj ter tri stavke o sebi, dva resnična in eno neresnico; udeleženci morajo uganiti, kaj je resnica), nato predstavitev s strani Nikolaosa, ki je izvajal e-usposabljanje, kako bo le-to potekalo, tudi ureditev računalnikov (in podaljškov do elektrike – Ciper je bil angleška kolonija!), dostop do e-aplikacije ipd.; v drugem delu dneva je potekala skupinska diskusija o tem, kaj pričakujemo, kakšne izkušnje imamo ipd.; izkazalo se je, da sem edina iz Slovenije in edina s področja podjetništva, ostali so bili predvsem učitelji jezikov, tudi računalničarji ipd.

2. dan: Predstavitev e-aplikacije, s katero je g. Nikolaos predstavljal vsebine, povezava v aplikacijo, prijava ipd.; nato skupinsko in individualno delo pri preučevanju e-okolja; v drugem delu dneva nam je g. Nikolaos s pomočjo aplikacije Mind Map 42 s pomočjo miselnih vzorcev predstavil glavne portale za e-učenje (npr. Moodle, Blackboard, ATutor, Claroline, Dokeos, DotLrn, Ilias, Olat, Sakai itd.), temu so sledile individualne vaje na računalniku.

3. dan: Predstavitev spletnih portalov in njihovih glavnih značilnosti, predstavitev e-učenja in vsega, na kar mora misliti učitelj/trener, ko se pripravlja na e-učenje; nato v drugem delu predstavitev dela po skupinah za ta in naslednji dan (vsaka skupina si je izbrala en portal, ki ji je najbližje, in dobila navodila v 25 točkah, kaj vse je treba na portal pripeti in dopolniti ter tako preizkusiti portal in njegove možnosti); popoldan je bil

organiziran izlet po Cipru (ogled nekaj znamenitosti v bližini Limasola); prihod v hotel ob 19. uri.

4. dan: Delo po skupinah se je nadaljevalo ves dan, g. Nikolaos je bil prisoten in je pomagal reševati individualna vprašanja skupin oz. posamezne težave, s katerimi smo se srečevali pri reševanju naloge s 25 točkami; udeleženci smo se glede popoldanskih aktivnosti sami dogovorili in si plačali še kratek izlet v Pafos in Omodos (rojstno mesto boginje Afrodite, mozaiki, vino, sladice ipd.).

5. dan: Pregled dosežkov dela po skupinah, predstavitev dela skupin; individualna mnenja udeležencev o usposabljanju in o izpolnitvi naših pričakovanj; izmenjava naslovov, fotografiranje.

6. dan: Potovanje domov.



Razširjanje rezultatov

Po povratku in udeležbi na e-usposabljanju so sledile in še sledijo aktivnosti posredovanja izkušenj in novih znanj s področja e-učenja:

- pregled prejetega gradiva oz. vsebin na spletu (v Mind Map oz. Mind42);
- povezovanje z ostalimi udeleženci prek spleta oz. različnih portalov (npr. LinkedIn);
- izmenjava izkušenj in iskanje možnosti za skupne nadaljnje projekte (udeleženci, sodelavci);
- e-kontakt s predavateljem, g. Nikolaosom, in možnosti za skupno prijavo novega projekta;
- posredovanje različnih spletnih portalov sodelavcem, znancem, prijateljem, predvsem na projektu 'E-podjetnik', na projektu 'IR-OVE' pa tudi na drugih evropskih projektih;
- pogovori o koristnosti mobilnosti in e-vsebin na Štajerski gospodarski zbornici v Mariboru ...



Dodana vrednost mobilnosti

Konkretna mobilnost oz. izobraževanje Grundtvig IST je pomembno predvsem zaradi svoje specifične vsebine, ki je v zadnjih letih vse aktualnejša tudi pri nas v Sloveniji – 'e-izobraževanje', 'e-učenje' oz. 'učenje na daljavo'. Ker tudi mi kot eno izmed aktivnosti v projektih v zadnjem času skoraj vedno načrtujemo tudi e-učenje, takšne mednarodne izkušnje in predvsem mednarodna primerjava pridejo zelo prav. Hkrati pa ponuja mobilnost tudi veliko novih informacij in idej, kje se lahko še izboljšamo oz. kako lahko naše e-učenje naredimo še bolj aktualno in privlačno. Zagotovo bodo izkušnje iz te mobilnosti uporabljene v naslednjih projektih (oz. so že!). Na koncu ne gre pozabiti novih poznanstev oz. potencialnih poslovnih partnerjev, saj se je te mobilnosti udeležilo šestnajst ljudi iz enajstih različnih evropskih držav.

Kratka izjava o mobilnosti

Že nekaj let poznamo CMEPIUS. Ker na EIM že več kot deset let prijavljamo in izvajamo nacionalne oz. različne evropske projekte, so za nas tovrstne izkušnje in osebna poznanstva zelo pomembni. Gre za spoznavanje novih ljudi, novih kultur ter izmenjavo dobrih praks, hkrati pa možnost za dogovarjanje o novih skupnih projektih. In ko ljudi enkrat osebno poznaš, se je veliko lažje pogovarjati o skupnih ciljih in o skupnem sodelovanju. Priporočamo!



CMEPIUS

**Center RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja**

Ob železnici 30a
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: (01) 620 94 50
Fax: (01) 620 94 51
E-pošta: info@cmepius.si
www.cmepius.si